

**PROCEDURY
POSTĘPOWANIA
W SYTUACJACH
KRYZYSOWYCH
I NADZWYCZAJNYCH
W SZKOLE
PODSTAWOWEJ
W PSARACH**

Zatwierdzone na posiedzeniu Rady Pedagogicznej w dniu 27.05.2019r.

SZKOŁA PODSTAWOWA
im. marsz. Józefa Piłsudskiego
w Psarach
42-512 Psary, ul. Szkolna 32
tel./fax 267-21-42 Regon: 367760784

Szkolny System Zapewnienia Bezpieczeństwa
w Szkole Podstawowej im. marszałka J. Piłsudskiego
w Psarach

Cele:

1. usprawnienie oraz zwiększenie skuteczności oddziaływań szkoły w sytuacjach zagrożenia
2. wypracowanie jednolitych metod współpracy między rodzicami a szkołą
3. zwiększenie wychowawczej roli szkoły
4. wpłynięcie na proces socjalizacji młodzieży
5. promowanie zachowań i postaw godnych naśladowania
6. wyznaczenie jasnych i czytelnych reguł postępowania oraz określonych granic

W celu określenia warunków zapewniających uczniom bezpieczeństwo w szkole ustala się:

1. W każdym przypadku, rozwiązywania problemów związanych z naruszeniem przez ucznia obowiązujących w szkole zasad, niezbędna jest ścisła współpraca przedstawicieli szkoły z rodzicami ucznia.
 - a) Rodzice ucznia są bezzwłocznie zawiadamiani o każdym przypadku naruszenia przez niego obowiązujących w szkole zasad związanych z bezpieczeństwem
 - b) W celu rozwiązywania zaistniałego problemu wychowawca w porozumieniu z pedagogiem lub psychologiem szkolnym:
 - ✓ ustala jak najbliższy termin spotkań z uczniem i jego rodzicami,
 - ✓ prowadzi rozmowę interwencyjną z uczniem,
 - ✓ prowadzi rozmowę z rodzicami, w czasie której wspólnie ustalają dalsze działania wobec dziecka, zasady współpracy między rodzicami a szkołą, oraz (ewentualnie) możliwość uzyskania pomocy specjalistycznej,
 - ✓ uczeń w obecności rodziców podpisuje kontrakt, w którym zobowiązuje się do przestrzegania określonych w kontrakcie reguł zachowania,
 - ✓ nadzór nad wypełnieniem kontraktu przez ucznia sprawują rodzice i przedstawiciel szkoły.
 - c) Uczniowie potrzebujący pomocy specjalistycznej są kierowani do odpowiedniej poradni/placówki,

d) Brak współpracy ze strony rodziców oraz dalsze problemy wychowawcze z uczniem powodują konieczność podjęcia innych działań przewidzianych prawem:

- ✓ zastosowanie określonych w statucie szkoły konsekwencji dyscyplinarnych,
- ✓ zgłoszenie sprawy na policję,
- ✓ zgłoszenie sprawy do sądu rodzinnego.

2. W przypadku zagrożenia zdrowia ucznia szkoła zapewnia mu niezbędną opiekę medyczną (np. wzywane jest pogotowie).

3. Policja jest wzywana w przypadku:

- a) gdy zachowania ucznia zagrażają bezpieczeństwu innych osób lub jemu osobiście,
- b) znalezienia na terenie szkoły nielegalnych substancji psychoaktywnych,
- c) gdy istnieje podejrzenie, że uczeń może posiadać nielegalne substancje psychoaktywne,
- d) kradzieży lub innych wykroczeń.

4. W klasie ucznia lub uczniów, którzy dopuścili się złamania obowiązujących w szkole zasad, są prowadzone dodatkowe zajęcia profilaktyczne.

5. Działania interwencyjne i profilaktyczne są prowadzone przez specjalnie przeszkolonych pracowników szkoły.

Procedura postępowania w przypadku ujawnienia na terenie szkoły:

- I. ucznia palącego papierosy,
- II. ucznia pijącego alkohol, posiadającego lub zażywającego narkotyki bądź będącego pod ich wpływem,
- III. ucznia krzywdzonego,
- IV. ucznia agresywnego,
- V. ucznia konfliktowego,
- VI. ucznia sprawiającego trudności wychowawcze,
- VII. ucznia popełniającego kradzież,
- VIII. ucznia popełniającego czyn karalny /uczeń, który nie ukończył 17 roku życia/,
- IX. ucznia będącego ofiarą czynu karalnego,
- X. procedura w sytuacji zagrożenia incydem bombowym, terrorystycznym,
- XI. procedura reagowania na zjawiska cyberprzemocy, uzależnienia od mediów elektronicznych,
- XII. procedura do stosowania w przypadku klęski żywiołowej (pożar, rozpylenie na terenie szkoły szkodliwej substancji toksycznej),
- XIII. procedura do stosowania w przypadku anonimowego telefonu z pogrózkami lub informacjami dot. zagrożenia użycia materiałów wybuchowych,
- XIV. procedura do stosowania w przypadku przebywania obcej osoby na terenie szkoły,
- XV. procedura postępowania w przypadku prób samobójczych lub samobójstwa ucznia.
- XVI. procedura do stosowania w przypadku użycia przez ucznia niebezpiecznego przedmiotu.

I. Procedura postępowania w przypadku, gdy nauczyciel /inny pracownik szkoły/ zauważy, że uczeń pali papierosy:

1. Przekazuje informację wychowawcy klasy lub pedagogowi szkolnemu.
2. Wychowawca /pedagog szkolny informuje rodziców i przekazuje im informację o fakcie palenia papierosów przez ucznia.
3. Wychowawca /pedagog szkolny przeprowadza z uczniem rozmowę dotyczącą przyczyn i konsekwencji palenia papierosów.
4. Efektem rozmowy powinno być zawarcie umowy naprawczej, w której uczeń zobowiązuje się do niepalenia papierosów. Uczeń otrzymuje wpis do dziennika elektronicznego – uwagę negatywną.
5. W przypadku ponownego palenia papierosów decyzją otrzymuje ponowny wpis do dziennika elektronicznego oraz pisemne upomnienie od wychowawcy klasy.
6. W przypadku powtarzającego się palenia papierosów przez ucznia pedagog szkolny zgłasza sprawę na policję lub wysyła pismo do sądu rodzinnego o zachowanie demoralizujące oraz otrzymuje naganę wychowawcy.

II. Procedura postępowania w przypadku uzyskania informacji, że uczeń używa alkoholu lub innych środków odurzających lub pod ich wpływem znajduje się na terenie szkoły nauczyciel /inny pracownik szkoły/:

1. Niezwłocznie powiadamia dyrektora szkoły, wychowawcę, pedagoga szkolnego.
2. Wychowawca niezwłocznie informuje rodziców ucznia i jednocześnie wzywa ich do szkoły.
3. W razie stwierdzenia stanu upojenia bądź odurzenia do czasu przybycia rodziców wychowawca /nauczyciel/ zapewnia uczniowi niezbędną opiekę medyczną.
4. Dyrektor szkoły wzywa policję, jeżeli zachowanie ucznia daje powody do interwencji policji.
5. W przypadku niemożności przybycia rodziców wychowawca /nauczyciel/ zapewnia uczniowi opiekę podczas pomocy medycznej lub interwencji policji.
6. W wyznaczonym terminie wychowawca wraz z pedagogiem przeprowadzają z uczniem i jego rodzicami rozmowę dotyczącą zaistniałej sytuacji, zawiera umowę naprawy lub udzielenia pomocy psychologiczno - pedagogicznej bądź innej specjalistycznej.

Uczeń otrzymuje wpis do dziennika elektronicznego oraz otrzymuje naganę wychowawcy klasy.

7. W sytuacji braku zainteresowania ze strony rodziców współpracą ze szkołą na rzecz ich dziecka i brakiem poprawy ze strony ucznia, szkoła pisemnie powiadamia o zaistniałej sytuacji sąd rodzinny.

III. W przypadku, gdy nauczyciel /wychowawca/ podejrzewa, że uczeń posiada przy sobie substancję przypominającą narkotyk, powinien podjąć następujące kroki:

1. Nauczyciel w obecności innej osoby /wychowawca, pedagog, dyrektor, itp./ ma prawo żądać, aby uczeń przekazał mu tę substancję, pokazał zawartość torby szkolnej oraz kieszeni /we własnej odzieży/, ewentualnie innych przedmiotów budzących podejrzenie, co do ich związku z poszukiwaną substancją. Nauczyciel nie ma prawa samodzielnie wykonać czynności przeszukania odzieży ani teczki ucznia - jest to czynność zastrzeżona wyłącznie dla policji.
2. W przypadku, gdy uczeń, mimo wezwania, odmawia przekazania nauczycielowi substancji i pokazania zawartości teczki, dyrektor szkoły wzywa policję, która przeszukuje odzież i przedmioty należące do ucznia oraz zabezpiecza znaną substancję i zabiera ją do ekspertyzy.
3. Jeżeli uczeń wyda substancję dobrowolnie, nauczyciel, po odpowiednim zabezpieczeniu, zobowiązany jest bezzwłocznie przekazać ją do jednostki policji. Wcześniej próbuje ustalić, w jaki sposób i od kogo uczeń nabył substancję. Całe zdarzenie nauczyciel dokumentuje notatką z ustaleń wraz ze swoimi spostrzeżeniami.
4. O swoich spostrzeżeniach powiadamia dyrektora szkoły, pedagoga oraz rodziców ucznia. Rodzice zostają wezwani do szkoły.
5. W wyznaczonym terminie wychowawca wraz z pedagogiem przeprowadzają z uczniem i jego rodzicami rozmowę wyjaśniającą zaistniałą sytuację. Jeżeli substancja okaże się narkotykiem czy inną substancją odurzającą, uczeń otrzymuje wpis do dziennika elektronicznego, naganę dyrektora, a pedagog zgłasza sprawę do sądu rodzinnego.

IV. Procedura postępowania w przypadku, gdy nauczyciel (pracownik szkoły) znajduje na terenie szkoły substancję przypominającą narkotyki

1. Nauczyciel, zachowując środki ostrożności, zabezpiecza substancję przed dostępem do niej niepowołanych osób oraz jej ewentualnym zniszczeniem do czasu przyjazdu policji.
2. O ile to możliwe, próbuje ustalić (w zakresie działań pedagogicznych), do kogo znaleziona substancja należy.
3. Powiadamia o zaistniałym zdarzeniu pedagoga szkolnego i dyrektora szkoły, który wzywa policję.
4. Po przyjeździe policji dyrektor szkoły niezwłocznie przekazuje zabezpieczoną substancję i informacje dotyczące szczegółów zdarzenia.

V. Procedura postępowania w przypadku dziecka krzywdzonego, gdy rodzice odmawiają współpracy ze szkołą lub rodzina jest niewydolna wychowawczo (rodzice uzależnieni od alkoholu, narkotyków lub przejawiający zachowania mogące świadczyć o zaburzeniach psychicznych)

Podstawa prawna:

Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 9 sierpnia 2017 r. w sprawie zasad organizacji i udzielania pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach

1. W przypadku ujawnienia sytuacji, w której skrzywdzone jest dziecko, nauczyciel lub inny pracownik szkoły zobowiązany jest do zgłoszenia tego faktu wychowawcy lub pedagogowi szkolnemu.
2. Wychowawca /pedagog szkolny przeprowadza z osobą powiadamiającą wywiad w celu ustalenia jak największej ilości faktów.
3. Wychowawca wraz z pedagogiem szkolnym przeprowadzają z uczniem skrzywdzonym rozmowę, udzielając mu doraźnego wsparcia.
4. W przypadku fizycznego skrzywdzenia uczeń odprowadzony jest przez wychowawcę do pielęgniarki szkolnej, która ocenia stan zdrowotny dziecka, udziela pierwszej pomocy i w uzasadnionych przypadkach telefonicznie powiadamia rodziców o konieczności zgłoszenia się do szkoły po dziecko.

5. Do szkoły zostają zaproszeni rodzice dziecka krzywdzonego. Pedagog szkolny wraz z wychowawcą powiadamiają ich o podjętych przez szkołę działaniach interwencyjnych. W celu kontynuacji udzielania wsparcia dziecku krzywdzonemu zostaje zaproponowana pomoc psychologa poza szkołą, a w szkole indywidualna pomoc o charakterze terapeutycznym, prowadzona przez pedagoga szkolnego.
6. W przypadku podejrzenia o krzywdzenie dziecka przez osoby dorosłe, po wstępnym rozpoznaniu sprawy, pedagog we współpracy z dyrektorem kieruje sprawę do sądu rodzinnego.
7. Pedagog szkolny wraz z wychowawcą ucznia krzywdzącego przeprowadzają z nim rozmowę wychowawczą.
8. Wobec ucznia krzywdzącego zastosowana zostaje „Procedura postępowania nauczyciela w przypadku agresywnego zachowania ucznia”

VI. Procedura postępowania nauczyciela w przypadku agresywnego zachowania ucznia wobec innych uczniów, nauczycieli, pracowników szkoły.

Podstawa prawna:

Ustawa z dnia 28 października 1982 r. o postępowaniu w sprawach nieletnich;

Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 9 sierpnia 2017 r. w sprawie zasad organizacji i udzielania pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach

1. Nauczyciel, w sytuacji agresywnego zachowania ucznia, zobowiązany jest do natychmiastowej, doraźnej interwencji polegającej na rozdzieleniu uczestników zdarzenia i przeprowadzeniu rozmowy mającej na celu ustalenie przyczyn i okoliczności zdarzenia
2. Przekazuje informację wychowawcy ucznia zachowującego się agresywnie.
3. Wychowawca przeprowadza rozmowę z uczniem, uświadamiając mu nieodpowiednie /niebezpieczne/ zachowanie, a następnie zawiera z nim umowę dotyczącą poprawy zachowania oraz dalszych konsekwencji w przypadku braku poprawy. Uczeń otrzymuje wpis do dziennika elektronicznego
4. Wychowawca przekazuje rodzicom ucznia informację o jego agresywnym zachowaniu, zwracając uwagę na konieczność przeprowadzenia rozmowy z dzieckiem, na temat przestrzegania praw człowieka, budowania pozytywnych relacji międzyludzkich.

5. W uzasadnionych przypadkach /zachowanie szczególnie groźne lub niepokojące/, wychowawca wzywa rodzica do szkoły w celu poinformowania o zajściu oraz zdobycia wiedzy na temat rozwoju społeczno-emocjonalnego ucznia.

Wychowawca we współpracy z pedagogiem analizuje przyczyny zaburzonego zachowania ucznia, pomagając rodzicom w doborze metod wychowawczych.

6. W przypadku utrzymywania się nieprawidłowych relacji ucznia z rówieśnikami /pobicia, zaczepianie, agresji słownej, itp./, wychowawca w porozumieniu z rodzicami dziecka kieruje je na badania psychologiczne w celu otrzymania dalszych wskazówek dotyczących prowadzenia ucznia oraz zastosowania odpowiedniej formy terapii.

7. W sytuacji, kiedy uczeń w dalszym ciągu stwarza zagrożenie dla innych uczniów, pedagog szkolny w porozumieniu z dyrektorem szkoły i wychowawcą ucznia kieruje wniosek do sądu rejonowego /wydział rodzinny i nieletnich/ o zastosowanie środka wychowawczego zapobiegającego demoralizacji ucznia.

VII. Procedura w przypadku pojawienia się konfliktów w szkole:

1. Ustalenie przez strony konfliktu (np. uczeń, grupa uczniów, społeczność klasowa, rodzice, nauczyciele) podstawowych reguł (komunikacyjnych oraz proceduralnych), które będą obowiązywały podczas rozwiązywania konfliktów:

- ✓ Każda ze stron konfliktu relacjonuje zaistniałą sytuację.
- ✓ Obie strony weryfikują swoje relacje.
- ✓ Strony konfliktu podają możliwe rozwiązania sytuacji.
- ✓ Dyskusja nad przydatnością i wartością poszczególnych rozwiązań.
- ✓ Wybór rozwiązania, który jest satysfakcjonujący dla obu stron konfliktu.
- ✓ Zawarcie umowy określającej konkretne działania, które zostaną podjęte, terminy, osoby odpowiedzialne.

2. W zależności od zdiagnozowanych potrzeb objęcie stron konfliktu pomocą psychologiczno- pedagogiczną na terenie szkoły przez pedagoga.

3. W sytuacji, gdy szkoła wykorzysta wszystkie dostępne jej środki oddziaływań wychowawczych (rozmowa ze stronami konfliktu, interwencja pedagoga, psychologa, dyrektora), a ich zastosowanie nie przynosi oczekiwanych rezultatów albo któraś ze stron odmawia współpracy, dyrektor szkoły powiadamia sąd rodzinny lub policję.

4. Dalszy tok postępowania leży w kompetencji powiadomionych instytucji.

VIII. Procedura postępowania nauczyciela z uczniem sprawiającym trudności wychowawcze

Podstawa prawna:

Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 9 sierpnia 2017 r. w sprawie zasad organizacji i udzielania pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach

1. Wychowawca ma obowiązek przeprowadzenia diagnozy sytuacji szkolnej i rodzinnej uczniów na początku roku szkolnego.
2. Wychowawca, po rozpoznaniu potrzeb ucznia, informuje rodziców o istniejących trudnościach i zapoznaje ze swoim planem działań, jednocześnie zobowiązując ich do rzetelnej współpracy.
3. Wychowawca podejmuje działania zmierzające do eliminacji trudności i rozwiązania problemów ucznia związanych z funkcjonowaniem ucznia w szkole.
4. W przypadku utrzymujących się trudności wychowawczych z uczniem nauczyciel inicjuje współpracę z pedagogiem celem uzyskania pomocy i wsparcia w przezwyciężaniu problemów wychowawczych.
5. W razie potrzeby wychowawca /pedagog/ występuje do rodziców z propozycją badań w poradni psychologiczno- pedagogicznej, rzetelnie informując ich o znaczeniu opinii psychopedagogicznej w dalszej edukacji dziecka.
6. W przypadku braku zgody rodziców na przeprowadzenie badań w poradni, a dotyczącego ucznia zagrażającego bezpieczeństwu innych, nauczyciel postępuje zgodnie z procedurą dotyczącą postępowania z uczniem agresywnym.
7. Na najbliższym posiedzeniu Rady Pedagogicznej nauczyciel szczegółowo zapoznaje grono nauczycielskie z zaistniałym problemem, przedstawia dotychczasowe oraz planowane działania.

IX. Procedura postępowania w przypadku kradzieży na terenie szkoły

Podstawy prawne stosowanej procedury:

Ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r. kodeks karny.

Ustawa z 20 maja 1971 r. Kodeks wykroczeń.

Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o postępowaniu w sprawach nieletnich.

Kradzież (art. 278 kk) - zabór cudzej rzeczy w celu przywłaszczenia. Pod pojęciem zaboru rozumie się fizyczne wyjęcie rzeczy spod władztwa właściciela. Dotyczy to również przedmiotu pozostawionego przez niego w znanym mu miejscu w zamiarze późniejszego jej zabrania. Wymóg dokonania zaboru oznacza, że nie jest możliwa kradzież rzeczy znalezionej przez sprawcę lub jemu

powierzanej. Nie wyklucza to odpowiedzialności za inne przestępstwo, a mianowicie za przywłaszczenie. Kradzież rzeczy ruchomej o wartości nieprzekraczającej 250 zł stanowi wykroczenie (art. 119 k.w.). Wartość przedmiotu przestępstwa nie ma znaczenia przy zaborze karty bankomatowej. Wykroczeniem pozostaje również zabór w celu przywłaszczenia cudzej rzeczy ruchomej przedstawiającej wartość niemajątkową, np.: pamiątkowy dyplom dla właściciela lub zdjęcie osoby najbliższej (art. 126 § 1 k.w.). Wymienione zachowania są czynem karalnym w rozumieniu przepisów ustawy o postępowaniu w sprawach nieletnich, jeśli sprawcą jest uczeń, który ukończył 13 lat a nie ukończył 17 lat. Natomiast z przestępstwem mamy do czynienia wtedy, jeżeli któryś z wymienionych czynów popełni uczeń, po ukończeniu 17 lat. W takiej sytuacji mają zastosowanie przepisy ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. - Kodeks karny. W każdym przypadku popełnienia czynu karalnego przez ucznia, który nie ukończył 17 lat, należy zawiadomić policję lub sąd rodzinny, a w przypadku popełnienia przestępstwa przez ucznia, który ukończył 17 rok życia prokuratora lub policję (art. 4 Upn i art. 304 Kpk). 2

Szkoła nie ponosi odpowiedzialności za zagubienie, zniszczenie, pozostawienie bez nadzoru nauczyciela lub innego pracownika szkoły przedmiotów wartościowych (np.: telefon, torba, plecak, przedmioty audiowizualne, zegarek). Przedmioty wartościowe uczeń przynosi do szkoły na własną odpowiedzialność.

W przypadku, gdy nauczyciel lub inny pracownik szkoły jest świadkiem kradzieży lub został poinformowany przez uczniów o dokonaniu kradzieży przez innego ucznia na terenie szkoły, jest zobowiązany do podjęcia następujących działań:

- sporządzenie notatki,
- rozmowa wyjaśniająca/dyscyplinująca wychowawcy z uczniem dokonującym kradzieży,
- nauczyciel ma prawo zażądać zwrotu przywłaszczonej rzeczy, pokazania zawartość plecaka/torby oraz kieszeni w obecności innego pracownika szkoły,
- w przypadku powtarzających się kradzieży lub kradzieży o znacznej wartości wychowawca lub pedagog w porozumieniu z dyrektorem powiadamia policję,
- nauczyciel powiadamia dyrekcję oraz wzywa rodziców do natychmiastowego stawienia się w szkole,
- dokonanie kradzieży ma wpływ na ocenę z zachowania,
- pedagog szkolny organizuje rozmowę dyscyplinującą ucznia z policjantem na terenie szkoły.

Kontrakt między rodzicami a szkołą powinien zawierać /Załącznik 2/:

- zobowiązanie rodziców do szczególnego nadzoru nad dzieckiem,
- zobowiązanie do częstszego kontaktu z wychowawcą i pedagogiem szkolnym /ustalić częstotliwość/,
- przyjęcie do wiadomości nałożonej kary /określić na piśmie jakiej/,
- kontrakt z rodzicami powinien zawierać czas jego obowiązywania, datę i podpisy,

- kopię kontraktu otrzymuje rodzic i pedagog szkolny.

Kontrakt pomiędzy wychowawcą a uczniem powinien zawierać /Załącznik 3/:

- zobowiązanie do zaniechania działania niezgodnego z prawem /napisać konkretnie/,
- przyjęcie do wiadomości nałożonej kary /napisać jakiej/,
- zgodę na poniesienie surowszych konsekwencji /napisać jakiej/ w przypadku, gdy zachowanie nie ulegnie zmianie.

W przypadku złamania zasad kontraktu pedagog szkolny na wniosek wychowawcy klasy i za zgodą dyrektora szkoły ma prawo wystąpić z wnioskiem o wgląd w sytuację rodzinną ucznia do Sądu Rodzinnego

X. Procedury postępowania nauczyciela w przypadku popełnienia czynu karalnego przez ucznia, który nie ukończył 17 roku życia.

1. Nauczyciel niezwłocznie powiadamia pedagoga szkolnego.
2. Pedagog szkolny ustala okoliczności czynu i ewentualnych świadków zdarzenia.
3. Pedagog powiadamia rodziców ucznia oraz dyrektora szkoły.
 - a) W przypadku, gdy sprawa jest poważna /rozbój, uszkodzenie ciała, itp./ lub sprawca nie jest uczniem szkoły i jego tożsamość nie jest nikomu znana, pedagog powiadamia niezwłocznie policję.
 - b) Zabezpieczenie ewentualnych dowodów przestępstwa lub przedmiotów pochodzących z przestępstwa i przekazanie ich policji.

XI. Postępowanie nauczyciela wobec ucznia, który stał się ofiarą czynu karalnego.

1. Nauczyciel/wychowawca/ będący na miejscu zdarzenia zobowiązany jest do:
 - udzielenia pierwszej pomocy /pomocy przedmedycznej/ bądź zapewnienia jej udzielenia poprzez wezwanie pielęgniarki szkolnej, ewentualnie karetki pogotowia w przypadku, kiedy ofiara doznała obrażeń,
 - niezwłocznego powiadomienia dyrektora szkoły,
 - powiadomienia rodziców ucznia,
 - niezwłocznego wezwania policji w przypadku, kiedy sprawa jest poważna i niezbędne jest profesjonalne zabezpieczenie śladów przestępstwa, ustalenie okoliczności i ewentualnych świadków zdarzenia

XII. Postępowanie nauczycieli w sytuacji zagrożenia incydem bombowym, terrorystycznym:

1. Nauczyciel, który przyjął zgłoszenie o podłożeniu ładunku wybuchowego lub ujawnił przedmiot niewiadomego pochodzenia, co do którego istnieje podejrzenie, że może on stanowić zagrożenie dla osób i mienia, zgłasza ten fakt:

- dyrektorowi szkoły,
- dyrektor szkoły powiadamia policję.

2. Zawiadamiając policję należy podać następujące informacje:

- rodzaj zagrożenia i źródła informacji o zagrożeniu /informacja telefoniczna, ujawniony podejrzanym przedmiot/,
- treść rozmowy z osobą informującą o podłożeniu ładunku wybuchowego,
- nr telefonu, na który przekazano informację o zagrożeniu oraz dokładny czas jej przyjęcia,
- adres, numer telefonu i nazwisko osoby zgłaszającej,
- opis miejsca i wygląd ujawnionego przedmiotu.

/Wskazane jest uzyskanie od policji potwierdzenia przyjętego zgłoszenia/

3. Ogłoszenie alarmu bombowego oraz procedury postępowania w czasie zagrożenia bombowego:

- do czasu przybycia policji akcją ewakuacyjną kieruje dyrektor szkoły lub wyznaczona przez niego osoba,
- na miejsce zagrożenia incydem bombowym należy wezwać służby pomocnicze /pogotowie ratunkowe - 999, straż pożarną - 998, pogotowie: energetyczne - 991, wodnokanalizacyjne, gazowe/,
- po przybyciu policji na miejsce incydemu bombowego przejmuje ona dalsze kierowanie akcją. Należy bezwzględnie wykonywać polecenia policjantów,
- podejrzanych przedmiotów nie wolno dotykać! O ich lokalizacji należy powiadomić dyrektora i osoby odpowiedzialne za bezpieczeństwo,
- po ogłoszeniu ewakuacji należy zachować spokój i opanowanie, pozwoli to sprawnie opuścić zagrożony rejon,

- ewakuacja ma przebiegać zgodnie z instrukcją bezpieczeństwa pożarowego obowiązującą w szkole.

XIII. Procedura reagowania na zjawiska cyberprzemocy, uzależnienia od mediów elektronicznych

(szczegółowe działania – „Szkolne standardy bezpieczeństwa dzieci i młodzieży online” – Fundacja Dzieci Niczyje)

Ujawnienie przypadku cyberprzemocy:

- a) nauczyciel, pedagog szkolny lub dyrektor szkoły przyjmują informację o wykroczeniu – odnotowują informację i godzinę zgłoszenia;
- b) nauczyciel, który nie jest wychowawcą i ma wiedzę o przestępstwie, przekazuje informację wychowawcy, który przekazuje ją pedagogowi i dyrektorowi szkoły;
- c) pedagog, dyrektor wraz z wychowawcą udzielają emocjonalnego wsparcia ofierze przemocy, a w razie konieczności np. zapewniają niezbędną pomoc lekarską pokrzywdzonemu, zapewniają także ochronę świadkowi;

Ustalenie okoliczności zdarzenia i identyfikacja sprawcy (notatka służbowa pedagoga):

- a) rozmowy ze wskazanymi świadkami;
- b) sprawdzenie miejsca zdarzenia;
- c) ustalenie z pokrzywdzonym liczby sprawców i ich danych personalnych.

Zabezpieczenie dowodów

Wszystkie dowody powinny być zarejestrowane, zapisane. Trzeba zanotować, kiedy je otrzymano, ich treść, adres mail, numer telefonu, adres strony internetowej, na której pojawiły się szkodliwe treści. Pomocny może się okazać nauczyciel informatyki.

Rejestracja dowodów cyberprzemocy

- telefon komórkowy (nie wolno kasować wiadomości, trzeba zapisywać zarówno te tekstowe jak też zdjęcia, nagrania z dyktafonu czy filmy).
- komunikatory (w niektórych serwisach jest możliwość zapisywania rozmów w tzw. archiwach. Jeżeli nie ma takiej możliwości, można rozmowę skopiować do edytora tekstowego i wydrukować).

- e- mail (trzeba zapisać wiadomość i to nie tylko treść, ale całą wiadomość, ponieważ może to pomóc w ustaleniu jej pochodzenia).

Działania wobec sprawcy cyberprzemocy

W przypadku, gdy sprawca cyberprzemocy jest uczniem szkoły, pedagog szkolny powinien podjąć dalsze działania:

1. Przeprowadzenie rozmowy z uczniem- sprawcą o jego zachowaniu.

- celem rozmowy powinno być ustalenie okoliczności zdarzenia, wspólne zastanowienie się nad jego przyczynami i próbowanie rozwiązania sytuacji konfliktowej,
- sprawca powinien dostać jasny i zdecydowany komunikat o tym, że szkoła nie akceptuje żadnych form przemocy,
- należy z uczniem omówić skutki jego postępowania i poinformować o konsekwencjach, jakie mogą zostać wobec niego zastosowane,
- sprawca powinien zostać zobowiązany do usunięcia szkodliwych materiałów z sieci,
- ważne jest znalezienie sposobów zadośćuczynienia wobec ofiary cyberprzemocy,
- jeżeli jest kilku sprawców, należy rozmawiać z każdym osobno,
- nie konfrontować sprawcy z ofiarą.

2. Powiadomienie rodziców sprawcy i omówienie z nimi zachowania dziecka:

- rodzice sprawcy powinni być powiadomieni o zdarzeniu, zapoznani z dowodami i decyzją w sprawie dalszego postępowania i podjętych przez szkołę środków dyscyplinujących wobec ich dziecka,
- należy ściśle współpracować z rodzicami poprzez ustalenie wspólnych zasad,
- opracować projekt kontraktu dla dziecka określający zobowiązania ucznia, określić konsekwencje nieprzestrzegania wymagań i terminów realizacji zadań zawartych w umowie.

3. Objęcie sprawcy pomocą psychologiczno- pedagogiczną -pedagog, wychowawca klasy i nauczyciele.

- praca z uczniem powinna zmierzać w kierunku pomocy uczniowi w zrozumieniu niewłaściwego zachowania, służyć zmianie postępowania i postawy ucznia,
- w szczególnym przypadku może być konieczność skierowania na dalsze badania specjalistyczne i terapię.

Środki dyscyplinarne wobec sprawcy:

- czasowy zakaz korzystania z komputera czy telefonu i to zarówno w szkole jak i w domu.
- stały kontakt z rodzicami ucznia, wsparcie działań szkoły.

1. Celem sankcji powinno być zatrzymanie przemocy, zapewnienie poczucia bezpieczeństwa poszkodowanemu uczniowi, wzbudzenie w sprawcy refleksji na temat swojego zachowania, pokazanie całej społeczności szkolnej, że cyberprzemoc nie będzie tolerowana.

2. Podejmując decyzję o karze należy brać pod uwagę:

- rozmiar i rangę szkody,
- czas trwania prześladowania,
- świadomość popełnionego czynu,
- motywację sprawcy,
- rodzaj rozpowszechnionego materiału.

Działania wobec ofiary cyberprzemocy:

1. Wsparcie psychiczne przez osobę dorosłą (wychowawcy, pedagog).

2. Podczas rozmowy z uczniem, który jest ofiarą cyberprzemocy, należy zapewnić go o tym, że postąpił właściwie, zgłaszając wydarzenie. Powinno mu się powiedzieć, że rozumie się, w jak trudnej jest sytuacji i zapewnić go, że nikt nie ma prawa tak się wobec niego zachowywać. Ważne jest stanowcze zapewnienie, że szkoła nigdy nie będzie tolerowała aktów przemocy.

Podczas rozmowy bardzo ważna jest obserwacja dziecka i zwrócenie uwagi na jego pozawerbalne zachowanie (zażenowanie, smutek, poczucie winy).

Ochrona świadków, którzy zgłaszają zdarzenie.

Wszystkie działania powinny być tak prowadzone, aby zapewniały bezpieczeństwo nie tylko ofierze, ale i świadkom cyberprzemocy. Postępowanie powinno być prowadzone w sposób dyskretny i poufny. Świadka należy zapewnić o dyskrecji i nie ujawniać jego danych osobowych (chyba, że na wniosek policji).

Notatka służbowa.

Pedagog szkolny zobowiązany jest do sporządzenia notatki służbowej z rozmów ze sprawcą, poszkodowanym, ich rodzicami oraz świadkami zdarzenia. Jeżeli rozmowa była prowadzona

np. w obecności innego nauczyciela, powinien on również podpisać notatkę. Zabezpieczone dowody powinny być załączone do dokumentacji.

Zawiadomienie sądu rodzinnego i policji.

Gdy rodzice odmawiają współpracy ze szkołą, a sprawca nie zaniechał dotychczasowego postępowania, należy powiadomić sąd rodzinny. Podobnie w sytuacji, gdy szkoła wykorzystuje dostępne środki, a uczeń nie wykazuje poprawy zachowania. W wypadku bardzo drastycznych aktów agresji z naruszeniem prawa dyrektor szkoły w porozumieniu z pedagogiem szkolnym zgłasza ten fakt policji, która prowadzi dalsze działania.

Nadużywanie mediów elektronicznych:

1. Ujawnienie przypadku nadużywania internetu. Informacja o nadmiernym korzystaniu z sieci lub komputera może dotrzeć do nauczyciela/pedagoga z różnych źródeł: może być zgłoszona przez ucznia, rodziców, innych nauczycieli.
2. Rozmowa z uczniem nadużywającym internetu. Zebranie informacji na temat podejrzeń o nadużywaniu internetu, jego formy oraz częstotliwości.
3. Kontakt z rodzicami ucznia. Poinformowanie opiekunów o obserwacjach dotyczących dziecka.
4. Zapewnienie wsparcia psychologicznego dziecku na terenie szkoły bądź polecenie specjalistycznej placówki.
5. Wsparcie informacyjne dotyczące możliwości dalszych działań w sytuacji nadużywania internetu, informacje dotyczące bezpośredniej pomocy specjalistycznej. Przekazanie kontaktu do zespołu pomocy w sytuacjach zagrożenia bezpieczeństwa online Helpline.org.pl. Kontakt z zespołem jest możliwy pod bezpłatnym numerem telefonu 800 100 100 oraz poprzez czat, od poniedziałku do piątku w godz. 12.00- 18.00, jak również poprzez formularz: Zadaj pytanie na stronie www.helpline.org.pl i e-mail: helpline@helpline.org.pl.
6. Podjęcie interwencji prawnej.

Większość sytuacji związanych z nadużywaniem internetu bądź komputera nie wymaga powiadomienia sądu rodzinnego. Zgłoszenie sprawy do sądu rodzinnego jest jednak wskazane, jeśli rodzice dziecka odmawiają współpracy i nie kontaktują się ze szkołą, a uczeń nie zaprzestaje działań, które są dla niego krzywdzące i skutkują niewywiązywaniem się z obowiązku szkolnego. W takiej sytuacji dyrektor szkoły powinien zwrócić się do

sądu rodzinnego z wnioskiem o podjęcie odpowiednich środków wynikających z ustawy o postępowaniu z nieletnimi.

7. Po zakończeniu rozmów z uczniem nadużywającym Internetu oraz jego rodzicami należy sporządzić dokumentację zgłoszenia (opis podjętych przez szkołę działań, np. kontakt z rodzicami, rozmowa z uczniem, zaproponowanie pomocy psychologicznej poza szkołą).

8. Monitorowanie sytuacji (kontakt z poszkodowanym dzieckiem i jego rodzicami, upewnienie się, czy nie jest np. potrzebne dalsze wsparcie; sprawdzanie, jak realizuje obowiązek szkolny, czy bierze udział we wszystkich zajęciach).

XIV. Procedura do stosowania w przypadku klęski żywiołowej (pożar, rozpylenie na terenie szkoły szkodliwej substancji toksycznej).

Nauczyciel, który zaobserwuje lub uzyska od innych informację potwierdzającą powyższe sytuacje, ma obowiązek:

1. Przebywania z uczniami do czasu rozwiązania sytuacji.
2. Natychmiastowego powiadomienia dyrektora szkoły.
3. Wyprowadzenia uczniów z miejsca zagrożenia.
4. Udzielenia pierwszej pomocy poszkodowanym uczniom.
5. W miarę możliwości usunięcia skutków zagrożenia.
6. Równoległe do działań nauczyciela zawartych w pkt. 3,4,5 –dyrektor wdraża stosowne procedury dotyczące postępowania w powyższych sytuacjach:
 - powiadamia o zdarzeniu Policję, a także-stosownie do rodzaju materiałów lub substancji - straż pożarną , SANEPID i w razie potrzeby pogotowie ratunkowe,
 - kieruje ewakuacją zgodnie z obowiązującymi w szkole procedurami ewakuacji,
 - jeżeli jest to możliwe wraz ze społecznym inspektorem BHP organizuje działania powstrzymujące dalsze rozprzestrzenianie się substancji,
 - powiadamia u organ prowadzący szkołę oraz organ nadzoru pedagogicznego.

XV. Procedura do stosowania w przypadku anonimowego telefonu z pogrózkami lub informacjami materiałów zagrożeniu użyciem materiałów wybuchowych.

Nauczyciel , który odebrał telefon z pogrózkami, powinien:

1. Prowadzić rozmowę w sposób umożliwiający uzyskanie jak największej ilości informacji dotyczących zagrożenia oraz zapamiętać istotne dla zdarzenia informacje -czas trwania rozmowy, dokładna treść, spostrzeżenia co do charakterystyki osoby dzwoniącej.
2. Natychmiast powiadomić dyrektora szkoły.
3. Dyrektor lub osoba upoważniona powiadamia policję, straż pożarną i pogotowie ratunkowe.
4. Pozostać, jak i inni nauczyciele , z uczniami do czasu wyjaśnienia sprawy.
5. Dyrektor o zaistniałej sytuacji powiadamia organ prowadzący szkołę oraz nadzór pedagogiczny.

XVI. Procedura do stosowania w przypadku przebywania obcej osoby na terenie szkoły

Przez osobę „obcą” na terenie szkoły rozumie się osobę, która:

- nie jest rodzicem ucznia tej szkoły,
- nie jest pracownikiem szkoły,
- nie jest osobą zaproszoną przez dyrekcję szkoły, wychowawcą klasy lub innego pracownika i która swoim zachowaniem w wyraźny sposób narusza zasady i normy współżycia społecznego bądź też w inny sposób stanowi zagrożenie dla porządku na terenie szkoły oraz bezpieczeństwa uczniów lub innych osób przebywających na terenie szkoły.

Każdy nauczyciel w przypadku, gdy zauważy na terenie szkoły osobę, której zachowanie lub wygląd wzbudza niepokój:

1. Obserwuje zachowanie tej osoby, ustala powody jej obecności w szkole.
2. W przypadku trudności z ustaleniem tego- pyta ją o cel wizyty w szkole.
3. Jeśli uzna za stosowne -prosi ją o opuszczenie terenu szkoły.
4. W przypadku powstania wątpliwości lub ujawnienia niepokojących zachowań z jej strony informuje dyrektora szkoły i wspólnie z nim podejmuje mediacje w celu nakłonienia jej do jasnego określenia celu swojego pobytu lub też opuszczenia terenu szkoły.
5. W sytuacjach drastycznych niezwłocznie powiadamia Policję i jednocześnie podejmuje działania mające na celu zabezpieczenie uczniów i pracowników przed skutkami niebezpiecznych zachowań osoby obc

XVII. Procedura postępowania w przypadku prób samobójczych lub samobójstwa ucznia.

Każdy pracownik Szkoły Podstawowej im. marszałka J. Piłsudskiego w Psarach ma obowiązek zareagowania na jakikolwiek sygnał o ryzyku zachowania autodestrukcyjnego u ucznia. W przypadku zaobserwowania lub podjęcia informacji, że uczeń planuje podjąć próbę samobójczą, każdy pracownik powinien niezwłocznie poinformować o tym dyrektora szkoły.

1. Postępowanie w przypadku stwierdzenia występowania u ucznia czynników wskazujących na ryzyko zachowań samobójczych.

O wysokim ryzyku zachowań samobójczych świadczyć może wystąpienie przynajmniej jednego z poniższych czynników:

- mówienie o poczuciu beznadziejności, bezradności, braku nadziei,
- mówienie wprost lub bezpośrednio o samobójstwie, pisanie listów pożegnalnych lub testamentu,
- pozbywanie się osobistych, cennych dla ucznia przedmiotów,
- unikanie kontaktów z bliskimi kolegami, izolacja, zamykanie się w sobie,
- zaniechanie zajęć, które dotychczas sprawiały uczniowi przyjemność,
- przejawianie dużych zmian charakteru, nastroju, występowanie nietypowych zachowań,
- przejawianie zainteresowania tematyką śmierci, umierania,
- podejmowanie w przeszłości prób samobójczych,
- fascynacja znanymi osobami (np. gwiazdami popkultury), które popełniły samobójstwo.

Po zdiagnozowaniu sytuacji zagrożenia wychowawca, pedagog podejmują odpowiednie działania interwencyjne:

- ustalają, które z w/w przesłanek występują u danego ucznia,
- przeprowadzają analizę sytuacji szkolnej i rodzinnej u danego ucznia, w celu ustalenia przyczyn, kontaktują się z rodzicami celem ustalenia powodów zmian w zachowaniu ucznia,
- przekazują informację o zagrożeniu rodzicom i dyrektorowi szkoły,
- ustalają z rodzicami zasady wzajemnych kontaktów, proponują pomoc psychoterapeutyczną.

Postępowanie w przypadku powzięcia informacji, że uczeń zamierza popełnić samobójstwo (informacja od samego ucznia, kolegów, rodziny, osób postronnych)

Po zdiagnozowaniu sytuacji zagrożenia wychowawca, pedagog szkolny oraz dyrektor szkoły podejmują następujące działania:

- nie pozostawiają ucznia samego, próbują przeprowadzić go w ustronne, bezpieczne miejsce,
- informują o zaistniałej sytuacji i zagrożeniu rodziców,
- przekazują dziecko pod opiekę rodziców (opiekunów prawnych) lub, jeżeli przyczyna jest sytuacja domowa, odpowiednim instytucjom (np. policji).

Postępowanie w przypadku powzięcia informacji, że uczeń podjął próbę samobójczą.

Po powzięciu informacji, że uczeń powziął próbę samobójczą dyrektor szkoły, wychowawca, pedagog szkolny podejmują następujące działania:

- jeśli próba samobójcza ma miejsce w szkole, wychowawca (nauczyciel, pracownik) powiadamia o tym fakcie dyrektora szkoły, a ten rodziców (opiekunów prawnych),
- dyrektor szkoły, pedagog oraz wychowawca klasy dokonują oceny sytuacji i przeprowadzają rozmowę wspierającą z uczniem i rodzicami oraz przekazują informacje dotyczące pomocy psychologiczno- pedagogicznej,
- o próbie samobójczej dyrektor informuje Radę Pedagogiczną pod rygorem tajemnicy w celu podjęcia wspólnych działań oraz obserwacji zachowania ucznia po jego powrocie do szkoły przez wszystkich nauczycieli,
- pedagog planuje dalsze działania mające na celu zapewnienie uczniowie bezpieczeństwa w szkole, atmosfery życzliwości i wsparcia oraz przekazują rodzicom informacje o możliwościach uzyskania pomocy psychologiczno- pedagogicznej poza szkołą,
- w przypadku śmierci ucznia w wyniku samobójstwa dyrektor szkoły informuje organ prowadzący i nadzorujący szkołę o zaistniałej sytuacji,
- pedagog szkolny oraz wychowawcy udzielają pomocy psychologiczno- pedagogicznej innym uczniom szkoły.

Postępowanie w przypadku dokonania przez ucznia samobójstwa.

- zebranie wstępnych informacji o okolicznościach zdarzenia i przekazanie ich dyrektorowi szkoły,
- zawiadomienie organu prowadzącego i nadzorującego szkołę przez dyrektora szkoły,
- zebranie Zespołu Kryzysowego i wspólne podjęcie dalszych działań,
- poinformowanie nauczycieli o zdarzeniu na Radzie Pedagogicznej,

- udzielanie uczniom wsparcia,
- unikanie umiedialniania problemu,
- unikanie poczucia nadmiernej odpowiedzialności za zdarzenia.

XVI. procedura do stosowania w przypadku użycia przez ucznia niebezpiecznego przedmiotu.

1. Jeżeli nauczyciel ma informację, że uczeń może posiadać niebezpieczny przedmiot, powinien w obecności innej osoby wychowawca, pedagog, dyrektor, itp. zażądać, aby uczeń przekazał mu ten przedmiot, pokazał zawartość torby szkolnej oraz kieszeni we własnej odzieży. Nauczyciel nie ma prawa samodzielnie wykonać czynności przeszukania odzieży ani teczek ucznia - jest to czynność zastrzeżona wyłącznie dla policji.
2. W przypadku gdy nauczyciel/pracownik szkoły jest świadkiem incydentu z użyciem niebezpiecznego przedmiotu zobowiązany jest niezwłocznie:
 - odizolować osoby postronne (uczniów) od miejsca zdarzenia,
 - niezwłocznie powiadomić dyrektora szkoły, rodziców, policję, pogotowie ratunkowe,
3. W czasie oczekiwania na interwencję podać próbę negocjacji ze sprawcą.
 - osoba podejmująca negocjacje powinna: reagować stanowczo - mówić prosto i jasno
 - traktować sprawcę jako osobę, która może sama wziąć odpowiedzialność za swoje czyny - jeśli to konieczne to użyć tylko tyle siły, ile potrzeba np. do rozdzielenia bijących się uczniów - szanować ucznia (mówić o zachowaniu, nie o osobie) powinna unikać: - agresji fizycznej - agresji słownej (nie obrażać, nie zawstydząć, nie oceniać ucznia, nie stosować komunikatów „TY”) - okazywania niepewności - długich monologów i moralizowania - wchodzenia w rolę sprawcy, by mu pokazać co czuje osoba poszkodowana.
4. W momencie pojawienia się odpowiednich służb nauczyciel negocjujący oddaje się do ich dyspozycji.
5. W przypadku gdy dojdzie do uszkodzenia ciała jednej ze stron nauczyciel zobowiązany jest udzielić pierwszej pomocy.

Dyrektor Szkoły
Podstawowej w Pszajach
Wojciech